

Debatt: Är SD fascister? Anders Svensson vs Benny Åsman

Anders S: Bekämpa rasism, fascism och SD

13 Nov 2010 ¹

Det viktiga när det gäller Sverigedemokraterna (SD) är kanske inte vad man kallar dem. Men vad man kallar dem och hur definierar dem har eller kan ha betydelse för hur man bekämpar dem. Därför spelar definitionen av SD också en viss roll. I debatten kring detta har flera debattörer i *Internationalen*, som exempelvis Anders Hagström och Benny Åsman, framhåvt vikten av Trotskijs analyser och beskrivningar av fascismen på 1930-talet. Detta är naturligtvis viktigt och Trotskijs texter och analyser har naturligtvis mycket att säga oss än idag.

En av de som analyserat fascismen och använt sig av Trotskij är Manuel Kellner från Tyskland, en ledande kamrat inom Fjärde Internationalen (Socialistiska Partiets internationella organisation). Han klargör något om både Anders Hagström och Benny Åsman tycks ha missat. Nämligen det faktum att världen idag ser annorlunda ut än på 1930-talet. Ja, världen av idag är radikalt annorlunda än då och skiljer sig även radikalt från den period när 68-vänstern radikaliserades på 1960- och 1970-talet.

Jag tycker både Anders Hagström och Benny Åsman samt andra med liknande ståndpunkter som de framför har svårt att frigöra sig från både en schematisk och dogmatisk tolkning av klassikerna och från den världsbild som de skapade sig som unga på 1960-talet och 1970-talet. De missar att världen förändrats radikalt sen dess. De verkar inte acceptera att världen och många av de saker som finns i världen ser annorlunda ut på grund av dessa förändringar.

Manuel Kellner gör inte den missen. Han betonar att man inte rakt av kan applicera Trotskijs definition och beskrivning av fascismen som en beskrivning av fascismen av idag. Han betonar att man måste vara försiktigt när man använder sig av Trotskijs analyser och texter för att försöka förstå dagens värld. De är användbara, men bara om de används med förnuft. Med detta sagt ska jag gå över till att lite kort titta på Sverigedemokraterna av idag.

Många har invänt att SD inte är korporativister, ett av de centrala kännetecknen på en klassisk fascism. Denna invändning är som jag ser det helt falsk. SD är anhängare av folkhemmet, en i grunden korporativistisk och nationalistisk idé. Att även socialdemokraterna varit anhängare av idén förändrar därvidlag ingenting.

Sverigedemokraterna är vidare inget nyliberalt parti med en liten statsapparat och en helt fri ekonomi som mål. Snarare är man ett mer traditionellt konservativt parti som är för en stark stat. För en omhändertagande storebrorsstat kanske man kan uttrycka det. Detta framgår klart i de partiprogram som SD haft genom åren. Partiprogram som har en klar programmatisk och historisk kontinuitet tillbaka till Per Engdahl och Nysvenska rörelsen. När Bevara Sverige Svenskt (BSS) skrev sitt första program år 1979 var det som ett kalkerpapper på Engdahls idéer som de formulerats under 1970-talet. Det är i allt väsentligt samma program som Sverigedemokraterna har än idag. Sverigedemokraterna är alltså ett starkt nationalistiskt och konservativt parti.

Vidare är man ett rasistiskt parti. Den omhändertagande staten ska inte vara till för alla. Men inte hur som helst och bara rätt upp och ner. Precis som på 1930-talet då antisemitismen var den centrala rasismen för den tidens fascistpartier så finns en motsvarighet idag. Det handlar om islamofobi som är den centrala axeln kring vilken all sverigedemokratisk politiskt

¹ Från [Svensson](#) (blogg)

formuleras. Islamofobin är för Åkesson och SD vad antisemitismen var för Hitler och det tyska nazistpartiet.

Utifrån ovanstående och med utgångspunkt från Kellners analys så menar jag att SD idag bäst kan beskrivas som ett fascistiskt parti. Det handlar om en modern fascism för dagens värld med islamofobi som centralt och gemensamt fokus. En fascism som bygger på mobilisering underifrån precis som på 1930-talet, en fascism som bygger på att man kan få stöd från vanligt folk, arbetare och småborgare.

Men en sak saknar denna moderna fascism. Än kanske man ska säga. Det är beväpnade huliganer, stormtrupper. Dessa använde fascismen på 1930-talet för att krossa fackföreningar och arbetare i kamp. Jag tror att den viktigaste anledningen till att det inte finns idag är att arbetarrörelsen idag är så svag att det inte behövs. Arbetarkampen är i stort sett obefintlig och arbetarnas organisationer är byråkratiska maskiner utan kraft.

Hur bekämpar man då en sån här modern fascism? Jag menar att man måste göra det på flera olika sätt och plan samtidigt. Och man måste då också beakta att SD:s rasism är en produkt av och dessutom sammanflätad med allianspartiernas politik. En politik som drabbar fattiga och arbetare. Det är i den politiken som sverigedemokraternas idéer kan få näring och utifrån den som SD kan få stöd.

Rasismen, fascismen och sverigedemokraterna bekämpas bäst genom att inte fokusera på SD i sig själva utan genom att fokusera på politik. Rasism och fascism ska alltså främst bekämpas politiskt och ideologiskt. Man måste alltså erbjuda andra lösningar på de problem som finns och som SD bara har en enda lösning för. Det måste också vara trovärdiga lösningar som folk kan förstå.

Emellertid måste också rasismen, fascismen och sverigedemokraterna bekämpas organisatoriskt. För utan starka och kampvilliga organisationer kan inte rasism och fascistiska partier bekämpas. Det krävs alltså en återuppbyggnad av arbetarrörelsen och alla dess grenar. Det behövs en pånyttfödelse av facket och andra sociala rörelser. Rörelser som måste byggas utifrån folks upplevda bekymmer och besvär. Det krävs dock samtidigt att man också bygger ett politiskt alternativ, ett parti, som kan ta upp den ideologiska och politiska kampen mot fascism och rasism. Slutligen krävs också att detta organisationsuppbygge sker underifrån. För att det ska lyckas krävs det både enhet och bredd i bygget av ett nytt parti och i en reorganisering av arbetarrörelsen.

Slutligen måste också SD:s möjligheter att bygga ett fascistiskt parti underifrån och bland folk försvåras. Deras byggande av en social bas måste störas och vi måste försöka hindra det. Dels gör vi det genom att bygga egna organisationer som kan ta upp de sociala frågor som folk brottas med. Men vi gör det också genom att ordna motdemonstrationer när SD försöker nå ut och ha offentliga torgmöten och liknande. Dessa motdemonstrationer har två syften, del stärka motståndet, dels göra det jobbigt att vara fascist, rasist och sverigedemokrat. Detta kräver att sådana aktioner ska vara välplanerade och alltid göras och genomföras som fredliga massaktioner. Inte som små aktivistprotester. För de senare stärker inte motståndet och gör det inte svårt att vara rasist, fascist och sverigedemokrat.

Självklart ska man inte heller debattera med Sverigedemokraterna. Visst ska man debattera frågorna, brottslighet, invandring, flyktingpolitik osv. Men det ska inte göras på SD:s villkor eller ens med SD. Fascister, rasister och sverigedemokraterna som organisation bör isoleras och frysas ut i offentligheten. I dessa sammanhang måste man dock skilja på SD som rasistiskt och fascistiskt parti, deras fascistiska och rasistiska ledning, deras medlemmar och deras väljare. Det är partiet och partiets ledande personer som ska isoleras och frysas ut.

Basmedlemmar och väljare ska man naturligtvis debattera med där de finns, på arbetsplatser, i bostadsområden och föreningar.

På samma sätt måste valda representanter för SD behandlas med respekt uti de valda församlingarna. Det är vanligt och hederligt folk som valt dem. Det bör vi respektera. Därför bör demonstrativa undvikanden i olika parlament och motdemonstrationer vid fullmäktigemöten och sådant undvikas. För den typen av aktioner bara skadar arbetet mot fascism, rasism och dess företrädare och stöter bort de vi vill nå. Vanligt folk, arbetare. Ytterst är detta dock rent taktiska överväganden som måste diskuteras från fall till fall. Det viktiga i alla lägen är att vi måste kunna vinna stöd och acceptans hos vanligt folk för det vi planerar att göra. Kan vi inte det så bör vi fundera på att låta bli den aktuella aktionen. En aktion för aktionens egen skull är bara dålig och fyller inget som helst syfte.

Benny Å: Om SD och fascism i dagens värld.

Anders Svensson skriver på sin blogg² att jag och andra sitter fast i 68-generationens dogmatik och har inte förstått att världen faktiskt förändrats sedan dess.

Debatten om SDs karaktär och framför allt hur vi som socialister ska bekämpa dem är viktig. Därför ska jag redan från början säga att jag är överens med Anders i stort sett allt han säger i andra halvan av bloggtexten "Att bekämpa rasism, fascism och SD". Det vill säga avsnitten där Anders diskuterar hur man praktiskt, taktiskt och ideologiskt bekämpar SD i dagens Sverige, inte 30-talets eller 70-talets. Jag har inget speciellt att invända mot de skrivningarna. Därmed är vi ju överens om det viktigaste. Den teoretiskt/ideologiska debatten om SD ska kallas fascistiskt eller inte blir då mindre brådskande och kan föras lugnt och sansat.

Kvar blir då som sagt frågan om SD är fågel, fisk eller mittemellan?

Anders vidhåller i sin blogg att SD ska kallas fascistiskt. För att börja med en 25-öresfråga undrar jag om Anders också vill kalla SD nazistiskt? Eller ska vi börja skapa teoretiska underkategorier i den bruna pesten? Jag ser framför mig Anders förklara för en förbryllad arbetare som röstade SD att de är fascister men inte nassar.

Det var bara en uppvärmare för de som eventuellt vill komplicera debatten ytterligare.

Anders huvudtes är att SD står för en form av modern fascism som de inte är ensamma om i Europa. Vi "gamla" från 68 har enligt Anders fastnat i en dogmatisk tolkning av Trotskijs analys av 30-talets fascism och inte sett att världen ändrats sedan dess och inte heller vill vi "acceptera" (som AS skriver) att det hänt nya saker sedan maj-68 som kräver nya begrepp och teorier. "De missar att världen förändrats radikalt sedan dess" lyder domen över mig, Anders Hagström och andra insnöade dogmatiker.

Däremot har Anders hittat en modern "trotskist" som sannerligen fattat att man inte kort och gott kan kalkera över Trotskijs analyser på dagens extremhöger. Anders hänvisar till vår kamrat Manuel Kellners artikel i *International Viewpoint*.³
(<http://www.internationalviewpoint.org/spip.php?article354>)

Nyfiken som jag är, trots ålder och dogmatik, läste jag naturligtvis den artikel som Anders länkar till. Jag förväntade mig en "modern" artikel om den "moderna fascismen". I stället hittar jag en i alla avseenden "klassisk" analys av fascismens uppgång och fall. En helt utmärkt historiebeteckning för övrigt. Men till min förvåning finns där inte en enda rad som analyserar dagens europeiska extremhöger. Det enda Kellner säger är att man ska vara "för-

² Se artikeln ovan – Red

³ Den finns nu översatt till svenska på marxistarkivet: [Manuel Kellner: Att förstå fascismen för att bekämpa den](#)

siktig” med att bokstavligt kalkera över dåtidens analys på dagens realiteter. Men Kellner gör inte den analysen.

För det var inte meningen med hans artikel. Det enda som är ”halvmodernt” i artikeln är hans korta polemik med ”vänsterister” (huvudsakligen anarkister) som på 70-talet teoretiserade om ”fascistiseringen” av den starka staten.

Jag frågar mig om Anders har läst Kellners artikel eller bara de första raderna där han varnar för att tolka dagens extremhöger uteslutande utifrån Trotskijs 30-talsanalys? Att man ska göra konkreta analyser av konkreta förlopp är inte Kellner ensam om att förespråka. Det säger vi nog alla varje dag. Det ska naturligtvis sägas, det är redan en bra början. Men ännu bättre är att göra det.

Det är vad Anders försöker göra i sin bloggartikel och i en kommentar på sp-listan. På sp-listan använder Anders tre kriterier för att visa på SDs fascism. Jag har redan sagt vad jag tycker om dem. Men i bloggartikeln återkommer Anders till den viktigaste av de tre – att ”folkhemmet” är en modern form av korporativism.

Så här beskrev Per-Albin Hansson ”folkhemmet” i en remissdebatt 1928 då begreppet för första gången fördes fram av den socialdemokratiska partiledningen:

Det svenska samhället är ännu icke det goda medborgarhemmet. Här råder visserligen en formell likhet, likheten i politiska rättigheter, men socialt består ännu klassamhället, och ekonomiskt råder fåtålets diktatur. Olikheterna äro stundom skriande; medan några bo i palats betraktar många det som en lycka om de får bo kvar i sina kolonistugor även under den kalla vintern; medan en del leva i överflöd, gå många från dörr till dörr för att få en beta bröd, och den fattige ängslas för morgondagen, där sjukdom, arbetslöshet och annan olycka lurar. Skall det svenska samhället bli det goda medborgarhemmet måste klasskillnaden avlägsnas, den sociala omsorgen utvecklas, en ekonomisk utjämning ske, de arbetande beredas andel även i det ekonomiska förvaltandet, demokratin genomföras och tillämpas även socialt och ekonomiskt.

Den beskrivningen av ”folkhemmet” och hur det sedan kom att utvecklas under efterkrigstiden, med pensioner, semesterar, demokratiserad skolgång, i det närmaste fri sjukvård etc etc, brukar vi kalla ”välfärd” och i utlandet ofta beskrivas som ”skandinavisk socialism”. Självfallet har vi som revolutionära marxister inget till övers för den klassamarbetsideologi som Hanssons ”folkhem” speglar. Men att därifrån dra slutsatsen att ”folkhemsidén” är en modern form av korporativismen är helt grundlöst.

En grundläggande skillnad är att i det korporativistiska samhället är den borgerliga demokratin förkastlig. I Italien under Mussolini ”valdes” exempelvis deputerade till ”riksdagen” (deputeradekammaren) av korporationerna i de industriella branscherna. I dem fanns formell jämställdhet mellan arbetare och ägare. Men vilka som bestämde behöver vi väl knappast diskutera?

Det är en märklig idédebatt som Anders och andra förespråkare av *SD = fascism* för.

Dagens fascism har inte mycket att göra med den historiska fascismen, säger de. Men ändå ska SD kallas vid sitt rätta namn = fascister. Varför kan man fråga sig? På vilket sätt underlättar det att skapa klarhet om SDs karaktär bland de som lyssnar till oss? Skapar det inte mer förvirring? Vadå fascister? De ser ju inte ut som fascister, säger säkert de vi vill övertyga om motsatsen. Jomen, så här är det.... måste vi då börja i krystade förklaringar. Varför inte bara säga rakt av att de likt all annan extremhöger i Europa är främlingshatare, nationalisterna och rasister? Då begriper alla vad vi menar, även de som är SD-are eller bara röstade på dem.

Samma sak gäller *folkhemmet = korporativism*. Korporativismen är en anti-parlamentarisk strömning som är emot principen ”en man en röst”. Ändå vill Anders sätta likhetstecken

mellan ”folkhemmet” och korporativismen med argumentet att folkhemmet är en modern form av korporativism.

Det blir konstiga intellektuella kullerbyttor av alltihopa. ”Ni förstår inte att det är moderna företeelser vi analyserar” säger Anders (inte citat) men går ändå tillbaka i historien och hämtar begrepp som på sin tid beskrev dåtida fenomen för att klistra dem på de nya företeelserna. Varför göra det enkelt för sig när det går att komplicera livet, verkar vara ledmotivet.

I vårt första meningsutbyte var Anders och jag överens om att värderingen av var klasskampen står idag, om arbetarrörelsen är krossad eller inte, kunde lämnas därhän i diskussionen om SDs karaktär. I sin blogg kommer dock Anders tillbaka till det problemet genom att förklara avsaknaden av ”fascistiska stormtrupper” med att ”arbetarrörelsen är så svag att de inte behövs”. ”Arbetarkampen är i stort sett obefintlig...”, skriver Anders.

Om det bara handlade om Sverige finns det kanske grund till att inta en sådan position. Men nu pratar vi ju om SD inte bara i svenskt perspektiv utan i europeiskt. Är ”arbetarkampen i stort sett obefintlig” i Europa? Ingen förnekar ju de strider som förkommit det senaste året. Så frågan som man kan ställa är om det handlar om desperata eftertrupsstrider efter ett stort nederlag eller om det är strider av en förtrupp som annonserar kommande motstånd och ”uppror” mot det öppna klasskrig som borgarklassen nu startat? Det bestämmer hela ”världsbilden” som var och en av oss har.

Anders skriver exempelvis i sitt mejl till sp-listan att den ”franska arbetarklassen förlorat alla strider de senaste 20 åren”. Jag tror Anders har rätt när han säger att vi inte har samma syn på verkligheten. Inte ens den franska borgarklassen håller med i Anders värdering av de senaste decennierna. Till och med UMP och Sarkozy inser att de inte ens vann pensionsstriden som nyss ”avslutades”. De känner igen en pyrrhuseger och ser med ångest på den kommande perioden. Borgarnas nederlag i generalstrejken 1995 är inte heller bortglömd av andra än Svensson.

Som sagt skilda ”verklighetsbilder” leder till skilda politiska prioriteringar. Det är kanske det som speglas av innehållet på våra skilda bloggar. Där min och Götes blogg⁴ till 85% handlar om ”politik och klasskamp” handlar Anders blogg⁵ till 85% om ”gangsters, brott, mord, rättgångar, polisens arbete” och andra vardagshändelser. Jag tror det speglar skilda svar på frågan om arbetarrörelsen är krossad eller inte.

⁴ Syftar på bloggen [Kildén & Åsman](#)

⁵ [Svensson](#)